

Yttrande från Naturskyddsföreningen Landskrona beträffande Landskrona stads Energi- och Miljöplan för perioden 2023-2030

Naturskyddsföreningen Landskrona (NL) är den lokala kretsen av Svenska Naturskyddsföreningen och verkar i Landskrona kommun för att se till att människor och natur inte kommer till skada på grund av industriell eller annan verksamhet som kan leda till allvarliga störningar i omgivningen. NL har tacksamt tagit del av det utarbetade förslaget till *Energi- och Miljöplan* och vill med denna skrivelse ge de synpunkter som har framkommit i föreningen.

Vi vill inledningsvis framhålla att vi anser det vara ett mycket viktigt policy- och aktivitetsdokument från kommunens sida med övergripande syfte att *”främja hushållningen med energi, verka för säker och tillräcklig energitillförsel och minskade utsläpp av växthusgaser”*

Vi är alla medvetna om att resan mot ett fossilfritt samhälle måste gå betydligt snabbare än den omställningstid som vi normalt räknar med vid storskaliga ändringar av samhällets infrastruktur.

Allmänna synpunkter

Det är positivt att planen innehåller delar som berör såväl Landskrona stads egen organisation som all övrig verksamhet som geografiskt berör kommunen och innefattar näringsliv och kommuninvånarens transporter och konsumtion.

När det gäller kommunens olika aktiviteter så anser vi att alla delar som t ex fordonsflotta, resepolicy, energieffektivisering av byggnader, upphandling mm finns medtagna och ser ut att utvecklas ytterligare de närmaste åren. En synpunkt är att antalet handlingsplaner och nedbrutna mål uppgår till ca 150 st vilket riskerar att ge sämre fokus på de åtgärder som bedöms allra viktigast.

Övergripande mål

Det råder nog fullständig enighet om att utsläppen av växthusgaser måste ha högst prioritet. I planen anges att: *Utsläppen av växthusgaser ska minska i enlighet med Sveriges klimatmål, både från Landskrona stad och i kommunen som helhet, och ska vara noll senast 2045 för att därefter uppnå negativa utsläpp.*

I bilagorna framgår att kommunens ”egna” utsläpp utgår till ca 16 000 ton/år vilket ska jämföras med totalt ca 230 000 ton/år inom kommunens geografiska område. Det är alltså endast ca 7% av utsläppen som kommunen har fullständig rådighet över. Alla andra utsläpp måste hanteras genom olika former av påverkan gentemot industrier och allmänhet.

För kommunens egen verksamhet har det beräknats att det i genomsnitt krävs 16% årlig reduktion för att kunna nå det övergripande målet om noll utsläpp 2045.

Vi i NL hade gärna sett att vår kommun höjer sin ambition när det gäller dess egna utsläpp och satt upp en kortare tidsplan. Vår grannkommun, Helsingborg, har satt sitt mål till 2035. Det är viktigt att kommunen är föregångare för klimatmålen.

Utifrån tidsplanen vore det rimligt att sätta utsläppsmål som redovisas årligen för att alla ska kunna bedöma hur bra eller mindre bra denna reduktion går.

Det saknas ett konkret mål i siffror för en klimat/koldioxidbudget som kan användas för att följa utvecklingen i de kommunala verksamheterna.

Industriutsläpp

En av de två största sektorerna vad beträffar utsläpp är industrin med ca 80 000 ton/år. Vi är medvetna om att kommunen inte direkt kan styra denna verksamhet men det är ytterst viktigt att i gott samarbete med de fåtal stora industrier som står för merparten av utsläppen få till stånd en bra dialog som gör det möjligt att inom ca två årtionden eliminera dessa växthusgaser. Det skulle kunna innebära att kol/naturgas kommer att behöva ersättas med el i dessa industrier vilket skulle öka kommunens elbehov mycket kraftigt.

Transporter

Transportsektorn står i dagsläget för ungefär samma utsläppsmängd, ca 80 000 ton/år vilket är schablonmässigt beräknat. Allt tyder nu på att elektrifieringen av fordon går relativt snabbt under de kommande tio åren, vilket förväntas ge en stabilt nedåtgående trend för utsläppen av växthusgaser. Kommunens främsta uppgift inom detta område ser vi inom NL är att fortsätta bygga ut en väl fungerande kollektivtrafik och satsa på laddplatser för elfordon. Denna extra elförbrukning måste beaktas i energiplaneringen.

Energiförsörjning

Enligt uppgifter i planen är elförbrukningen i kommunen totalt ca 500 GWh/år och förväntas inom planperioden växa till kanske det dubbla. Av den totala elförbrukningen produceras bara en mycket liten del, mindre än 10%, inom kommunen. Det har under detta år visat sig att Sverige och speciellt Skåne är mycket sårbart beträffande elförsörjningen. Vi menar att det med nödvändighet måste produceras mer lokalt för att kunna säkerställa nuvarande elnivå och på sikt kunna öka förbrukningen.

Vi inom NL förespråkar en kraftig ökning av grön elproduktion, främst genom en snabb utbyggnad av sol- och vindkraft. Vi har ett gynnsamt läge med hög genomsnittlig vindstyrka och stor solinstrålning tack vare den kustnära placeringen. Även om antalet solcellsanläggningar ökar i antal så blir det energimässigt inte så stora tillskott såvida inte riktigt stora solcellsparkar anläggs. Sådana kan placeras på ytor som inte har något alternativt värde som exempelvis på gipsön, vid varvsområdet, på kommunens deponi m fl ställen. Finansieringen kan vara både offentlig och privat. Det finns åtskilliga goda exempel redan i Sverige.

Värt att beakta är också de nytillkomna stora logistikbyggnaderna vid motorvägen som har tak som totalt uppgår till många 10 000-tals m² och borde vara tänkbara placeringar för solceller.

Även en ökad biogasproduktion skulle vara värdefull för användning i kraftvärmeverket. Biogasproduktion ger även biogödsel, en värdefull biprodukt.

Kolinlagring i mark och vegetation

Det framhålls i texten att kolinlagring är en viktig del i arbetet med att hejda klimatförändring men samtidigt framgår det: *”Det finns möjligheter att klimatkompensera och att arbeta med kolinlagring lokalt i Landskrona vilket ännu inte görs”*

Det föreslagna arbetet med att aktivt arbeta med denna kolinlagring måste därför vara prioriterat och användning av värdefull (odlings)mark måste minimeras för att hantera klimatfrågan på ett ansvarsfullt sätt.

Vi ser gärna att kommunen tar initiativ till en dialog med lantbrukarna i kommunen med mål att öka klimatanpassningen av jordbruket. Landskrona kommun har en stor andel jordbruksmark (66% enligt jordbruksverket) och att minska koldioxidhalten i atmosfären genom att mer kol binds in i jordbruksmark och i vegetation är något som är viktigt för kommunen att stimulera.

Det som skrivs om stadsplanering och aktiv styrning med avseende på markanvändning anser vi vara en viktig del i kommunens verksamhet. Vi ser fram emot den grönplan som beslutades om i Översiktsplan 2030 som fastställdes 2016 och som ännu inte är gjord. En översikt av och förstärkning av kommunens grönområden är viktig ur klimatsynpunkt.

Vi anser dock inte att kommunen ska engagera sig i frågorna kring CCS-reduktion av växthusgaser eftersom detta är en teknik som måste utvecklas först globalt och nationellt och som kräver stora resurser för att kunna förverkligas.

Energitillsyn och rådgivning

Vi är helt eniga om att det kommer att krävas mer rådgivning i framtiden eftersom det är komplexa frågeställningar och många tänkbara lösningar som kräver expertkunskap. Ett exempel är

uppvärmning av bostäder. Fjärrvärme framstår som det bästa alternativet eftersom det kan produceras praktiskt taget fossilfritt och kräver minimalt med elenergi. Det är därför viktigt att se över hur användningen av fjärrvärme kan ökas ytterligare i kommunen. Information kring alla övriga klimatrelaterade frågor som minskning av plastanvändning, reduktion av avfallsmängden, konsumtionsmönster, upplysning kring livsmedel, riktlinjer för upphandling etc. känns alla viktiga och relevanta.

Vi stödjer miljöförvaltningens synpunkter som presenterades i HD Landskronaposten 27/9/2022, några citat ur artikeln:

– Det här är en signal om att det behövs betydligt större krafttag om vi ska medverka till att uppnå Parisavtalet, om vi ska kunna göra vår del, säger miljöchef Jörgen Hanak.

När det gäller kommunens eget miljömål:

Att ha låga mål är inte bara dåligt för klimatet – det kan också göra att Landskrona inte ses som en framtidsstad, varnar förvaltningen.

Sammanfattningsvis tycker vi inom NL att det är en viktig uppgift för kommunen att styra all verksamhet mot en klimatmässigt bättre situation. Eftersom kommunen har tillväxt som ledord är det än mer viktigt att det ställs höga krav på nya bostäder och ny verksamhet och att dessa kan leva upp till en hög klimatambition.

Vi anser att tempot bör vara högre och att etappmål ska göras mätbara och regelbundet publiceras.

Landskrona 28 september 2022

Per Magnuson
Ordförande Landskronatraktens Natur